

Construction of a Five-Factor Personality Scale for High School Students Using Costa and McCrae's 'OCEAN' Model

Adisorn Wongmek

M.R. Somporn Sudhasani and Seree Chadcham

Burapha University, Thailand

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) construct and validate a five – factor personality scale for high school students based on Costa and McCrae's model; and 2) to derive norms for the scale. The five dimensions of Costa and McCrae's 'OCEAN' model, Openness, Conscientiousness, Extraversion, Agreeableness, and Neuroticism were used as the basis for the development of a five-factor personality scale. The study involved a sample of 1,286 high school students drawn from the Chon Buri Education Service Area Office during the academic year 2005. Descriptive statistics were obtained with SPSS; scale quality was determined by Lertap 5; LISREL 8.50 was used for second-order confirmatory factor analysis.

The major findings were:

- 1. The items of the five-factor personality scale were found to have content validity. Item-to-scale correlations ranged from .23 to .61; scale reliability was .85.*
- 2. The construct validity of the instrument was confirmed by alignment with the criterion; chi-square goodness of fit test value 937.17; $p = 1.00$, $df = 1376$, $GFI = .98$, $AGFI = .96$ and $CFI = 1.00$.*
- 3. The norms of the five-factor personality scale for high school students were divided into three levels, high, normal, and low, corresponding respectively to percentile ranks over 76.63, between 76.63 and 23.09, and below 23.09.*

Based on a master's thesis completed at the Department of Educational Research and Measurement, Burapha University, under the supervision of Assoc. Prof. M.R. Somporn Sudhasani, Ph.D., and Assist. Prof. Seree Chadcham, Ph.D.

การสร้างมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

อดิสร วงศ์เมฆ

ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ และ เสรี ชัดแจ้ง

มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) สร้างปกติวิสัยสำหรับมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ได้แก่ การเปิดกว้าง การมีสติรู้คิดชอบ การแสดงตัว ความน่าชื่นชม และ อารมณ์ทางประสาท กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,286 คน วิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นโดยใช้โปรแกรม SPSS ตรวจสอบค่าสถิติของข้อคำถามและค่าความเที่ยงของมาตรวัดโดยใช้โปรแกรม *Lertap 5* และ ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50

ผลการวิจัยหลักปรากฏว่า

1. ข้อคำถามของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีความตรงเชิงเนื้อหา สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับมาตรวัดมีค่าตั้งแต่ .23 ถึง .61 และ ค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับเท่ากับ .85
2. ความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 937.17; $p = 1.00$ ที่องศาอิสระเท่ากับ 1376 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .96 และ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00
3. ปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ผู้ที่มีบุคลิกภาพระดับสูง มีตำแหน่งเปอร์เซนไทล์สูงกว่า 76.63 ขึ้นไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพระดับปกติ มีตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ตั้งแต่ 23.09 ถึง 76.63 และ ผู้ที่มีบุคลิกภาพระดับต่ำ มีตำแหน่งเปอร์เซนไทล์ต่ำกว่า 23.09 ลงมา

ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2549 อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รศ.ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ และ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผศ.ดร.เสรี ชัดแจ้ง

ความนำ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งอยู่ในช่วงของวัยรุ่น เป็นช่วงวัยที่มีลักษณะความขัดแย้งทางสังคม และจิตใจในขั้นของการพบอัตลักษณ์แห่งตนขัดแย้งกับการไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs. Identity Diffusion) (Erikson, 1968 cited in Ryckman, 1997: 217) การพัฒนาบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ของนักเรียนในช่วงวัยนี้ คือ การได้รู้จักตนเอง การเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง เช่น เข้าใจจุดเด่น จุดด้อย ความต้องการในชีวิต เป็นต้น วัยรุ่นที่ค้นพบตนเองและเข้าใจตนเองจะสามารถแก้ไขภาวะวิกฤติและข้อขัดแย้งในช่วงของวัยนี้ให้ผ่านไปได้อย่างดี แต่ถ้านักเรียนในวัยนี้ไม่รู้จักตนเองและไม่เข้าใจตนเองแล้ว ก็มักจะกลายเป็นวัยรุ่นที่หลงตน ลืมตน มีความสับสน ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นถึงลักษณะของความว้าวุ่น ไม่เป็นตัวของตัวเอง เหนงาหงอย จี๋กังวล ตัดสินใจไม่ได้ รู้สึกว่าตัวเองถูกทอดทิ้งจนอาจกลายเป็นอันธพาล ดิคาเสพติด เป็นปัญหาต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม (Erikson, 1968 อ้างถึงในศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540: 52) อย่างไรก็ตาม บุคลิกภาพของบุคคลสามารถพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง สร้างเสริมให้สมบูรณ์ได้ โดยไม่ปล่อยให้เป็นไปตามยถากรรม ธรรมชาติ หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มากระทบ บุคลิกภาพที่ดีย่อมเกิดขึ้นได้จากการฝึกฝน อบรม เรียนรู้ และการมีประสบการณ์ของแต่ละบุคคล (วิจิตร อาวะกุล, 2545: 2)

การศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามแนวคิดและทฤษฎีของนักจิตวิทยาแต่ละคน สำหรับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (Five Factor Model) เป็นการศึกษาบุคลิกภาพในกลุ่มทฤษฎีคุณลักษณะ ลูอิส เทอร์สโตน (Lewis Thurstone) เป็นนักจิตวิทยาคนแรกที่เสนอแนะว่า บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีจำนวนเพียงพอในการอธิบายลักษณะของบุคคลได้ (Engler, 2003: 308) หลังจากนั้นได้มีนักจิตวิทยาหลายคนศึกษาบุคลิกภาพในแนวบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ซึ่งบางองค์ประกอบก็แตกต่างกันไปตามแนวคิดของแต่ละคน คอสตาและแมคเคอร์ (Costa & McCrae, 1992) ได้เสนอโมเดล OCEAN เป็นการศึกษาบุคลิกภาพในแนวคุณลักษณะห้าองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง (Openness) ด้านการมีสติรู้คิดชอบ (Conscientiousness) ด้านการแสดงตัว (Extraversion) ด้านความน่าชื่นชม (Agreeableness) และด้านอาการทางประสาท (Neuroticism) คอสตาและแมคเคอร์ได้สร้างแบบสำรวจชื่อ The Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) ขึ้น แบบสำรวจฉบับนี้ได้รับการยอมรับว่าสามารถวัดได้ครอบคลุมบุคลิกภาพโดยรวม จึงมีผู้สนใจนำแบบสำรวจนี้ไปใช้ในงานวิจัยอย่างแพร่หลาย รวมทั้งมีการนำไปแปลเป็นภาษาต่าง ๆ หลายภาษา (Saucier & Goldberg, 1998: 496) สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ก็ได้มีการนำแบบสำรวจบุคลิกภาพของคอสตาและแมคเคอร์มาใช้ในการวิจัย (จันทร์จิรา มั่นตะพงษ์, 2546; สกนธ์ อาภาภรณ์กุล, 2547) แต่ยังไม่มีการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์สำหรับคนไทยขึ้น ซึ่งน่าจะเหมาะกว่าแบบสำรวจของต่างประเทศที่สร้างปกติวิสัยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนชาวตะวันตก นอกจากนี้ มาตรวัดที่ใช้วัดบุคลิกภาพสำหรับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยตรงยังมีน้อยและส่วนใหญ่เป็นมาตรวัดที่วัดบุคลิกภาพเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น สำหรับแบบสำรวจบุคลิกภาพห้า

องค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์เนน ครอบคลุมบุคลิกลักษณะของบุคคลห้าด้านทั้งด้านบวกและด้านลบอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์เนน ที่เหมาะสมกับคนไทย โดยสร้างปฏิกิริยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อวัดบุคลิกภาพโดยรวมของนักเรียนให้ทราบถึงบุคลิกภาพที่เป็นจุดเด่นหรือจุดด้อยของนักเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนและผู้ปกครองในการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่พึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์เนน (1992) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์เนน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อสร้างปฏิกิริยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์เนน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพนี้ ใช้วิธีการสร้างมาตรวัดโดยยึดการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor-Analytic Approach) โดยการสร้างข้อความหลาย ๆ ข้อความเพื่อวัดพฤติกรรมหรือลักษณะนิสัยของบุคคลตามนิยามของบุคลิกภาพ ถ้าข้อความมีความสัมพันธ์กันเป็นกลุ่ม ๆ ก็แสดงว่าแต่ละกลุ่มวัดแต่ละองค์ประกอบ

บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์เนน (1992) แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง (Openness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการเป็นคนเปิดรับประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การมีจินตนาการ (Fantasy) การมีสุนทรีย (Aesthetics) การรับรู้อารมณ์ (Feeling) การปฏิบัติ (Actions) การสร้างสรรค์ความคิด (Ideas) และค่านิยม (Values)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้างระดับสูง มีลักษณะชอบจินตนาการ ช่างฝัน รู้สึกซาบซึ้งในศิลปะและความงาม เห็นคุณค่าทางอารมณ์ในด้านต่าง ๆ ชอบความหลากหลาย ชอบทดลองสิ่งใหม่ ๆ เน้นความเข้าใจการใช้เหตุผลในมุมมองกว้าง และเปิดรับค่านิยมใหม่ ๆ ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้างระดับต่ำ มีลักษณะให้ความสนใจกับปัจจุบัน ไม่สนใจศิลปะ เพิกเฉย ไม่สนใจในความรู้สึกต่าง ๆ ชอบทำในสิ่งที่เคยชิน เน้นความเข้าใจการใช้เหตุผลในมุมมองแคบ และไม่ยอมรับค่านิยมใหม่ ๆ

2. องค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบ (Conscientiousness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการมีความสามารถ (Competence) ความเป็นระเบียบ (Order) การมีความรับผิดชอบในหน้าที่ (Dutifulness) การมีความต้องการผลสัมฤทธิ์ (Achievement Striving) การมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline) และความรอบคอบ (Deliberation)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการมีสติรู้ผิดชอบระดับสูง มีลักษณะเป็นบุคคลที่มีระเบียบ เรียบร้อย มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความพยายามเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย และมุ่งเน้นการปฏิบัติภารกิจให้เสร็จ ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการมีสติรู้ผิดชอบระดับต่ำ มีลักษณะเป็นบุคคลที่ไม่มีความมีระเบียบ ไม่มีระบบ ไม่เอาใจใส่ต่อหน้าที่ และมีแรงจูงใจต่ำ

3. องค์ประกอบด้านการแสดงตัว (Extraversion) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความอบอุ่น (Warmth) การชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Gregariousness) การกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertiveness) การชอบทำกิจกรรม (Activity) การชอบแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement-Seeking) และการมีอารมณ์ด้านบวก (Positive Emotions)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวระดับสูง มีลักษณะเป็นมิตร สนุกสนทนากับบุคคลอื่นได้ง่าย ชอบเข้าสังคม ชอบแสดงความเป็นผู้นำ ทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง ต้องการความตื่นเต้น และมีความร่าเริง ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวระดับต่ำ มีลักษณะสงบเสงี่ยม ไม่ชอบเข้าสังคม ชอบอยู่เบื้องหลัง ทำกิจกรรมอย่างไม่เร่ร่อน ไม่ค่อยต้องการความตื่นเต้น และไม่ค่อยร่าเริง

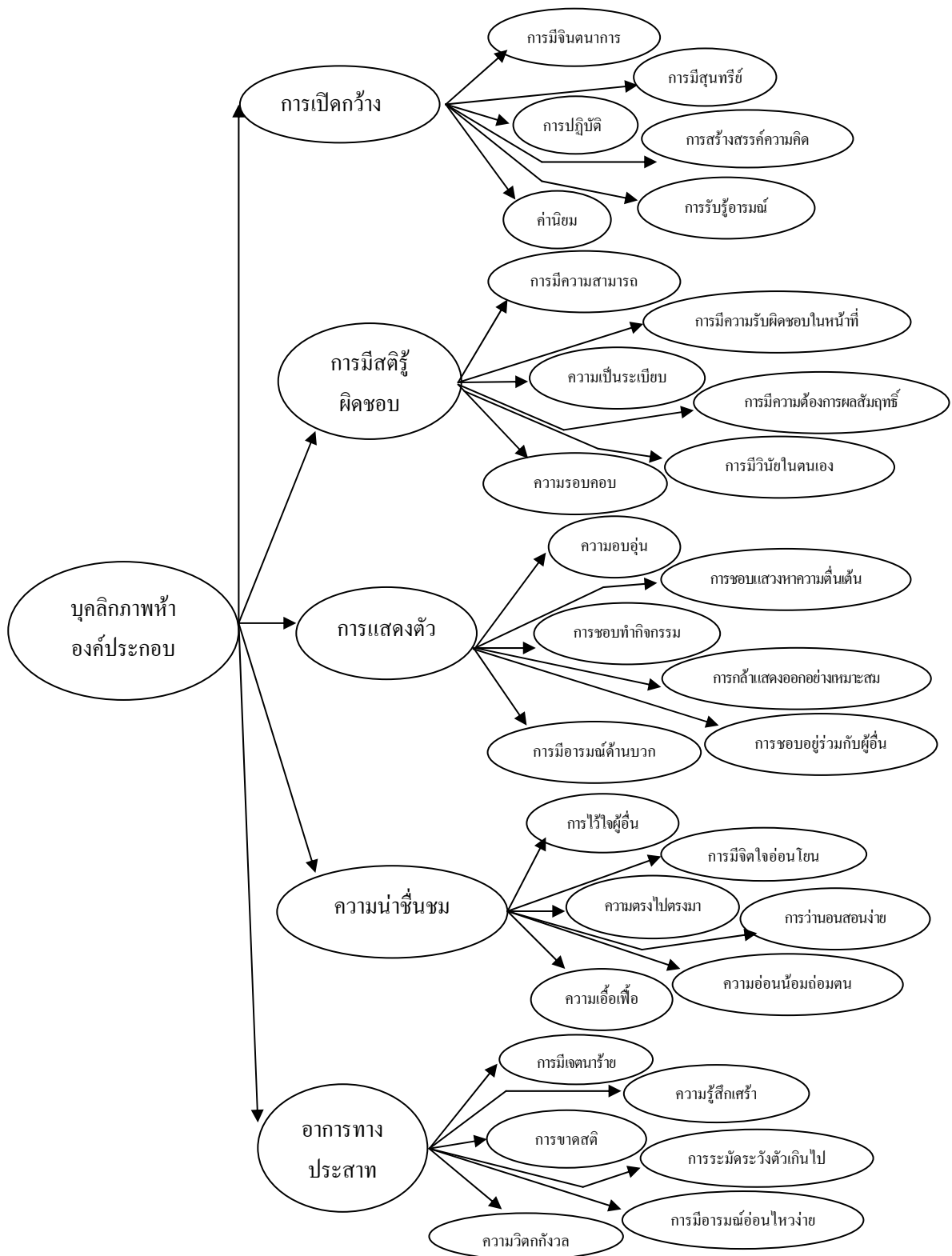
4. องค์ประกอบด้านความน่าชื่นชม (Agreeableness) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงการไว้วางใจผู้อื่น (Trust) ความตรงไปตรงมา (Straightforwardness) ความเอื้อเฟื้อ (Altruism) การอ่อนน้อมง่าย (Compliance) ความอ่อนน้อม ถ่อมตน (Modesty) และการมีจิตใจอ่อนโยน (Tender-Mindedness)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมระดับสูง มีลักษณะที่แสดงถึงการเห็นว่าผู้อื่นซื่อสัตย์ มีเจตนาดี ตรงไปตรงมา จริงใจ เต็มใจให้การช่วยเหลือผู้อื่น ประนีประนอม คล้อยตาม จิตใจอ่อนโยน และพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมต่ำ มีลักษณะชอบเยาะเย้ย ข้างระแวง ระแวงระวัง พูดเกินความจริง ไม่เต็มใจให้การช่วยเหลือผู้อื่น ก้าวร้าว ชอบแข่งขัน และยึดติดอยู่กับเหตุผล

5. องค์ประกอบด้านอาการทางประสาท (Neuroticism) หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความวิตกกังวล (Anxiety) การมีเจตนาร้าย (Angry Hostility) ความรู้สึกเศร้า (Depression) การขาดสติ (Impulsiveness) การระมัดระวังตัวเกินไป (Self-Consciousness) และการมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย (Vulnerability)

บุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทระดับสูง มีลักษณะวิตกกังวล โกรธง่าย มีความรู้สึกเศร้าง่าย รู้สึกอับอายง่าย และเผชิญความเครียดได้อย่างลำบาก ส่วนบุคคลที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทระดับต่ำ มีลักษณะเยือกสงบ ไม่ค่อยโกรธ มีความรู้สึกเศร้ายาก ไม่รู้สึกอับอายขายหน้าง่าย ๆ และเผชิญความเครียดได้ดี

จากนิยามข้างต้น ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นโมเดลบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลองค์ประกอบของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเกอร์

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

การสร้างมาตรวัดคุณลักษณะห้วงอวกาศประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอस्ताและแมคเกร ดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างข้อคำถาม

1. การเตรียมการ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะห้วงอวกาศประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอस्ताและแมคเกร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างมาตรวัด และสร้างนิยามเชิงปฏิบัติการของลักษณะย่อยในแต่ละองค์ประกอบ

2. การสร้างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวกและทางลบ องค์ประกอบละ 42 ข้อ ลักษณะย่อยละ 7 ข้อ ได้ข้อคำถามจำนวน 210 ข้อ ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น “ฉันเก็บเรื่องที่ถูกตำหนิมาคิดเป็นเวลานานทำให้เกิดความเครียด” “ฉันทำให้ผู้อื่นรู้สึกสบายใจ” เป็นต้น ลักษณะการตอบเป็นมาตรประมาณค่า 4 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย มาก และมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด เป็นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของมาตรวัด การวิเคราะห์ดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ การหาค่าความเที่ยงและการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นจำนวน 210 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาตามนิยามเชิงปฏิบัติการ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า .50 และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหา 210 ข้อ

2. การวิเคราะห์ดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ นำมาตรวัดจำนวน 210 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนศรีราชา จำนวน 100 คน วิเคราะห์ดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้โปรแกรม Lertap 5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพโดยพิจารณาจากดัชนีอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ .20 - .61 ได้จำนวน 110 ข้อ คำนวณค่าความเที่ยงของมาตรวัดด้วยโปรแกรม Lertap 5 ได้ค่าความเที่ยง .89 แล้วจัดพิมพ์เป็นมาตรวัด เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนต่อไป

3. การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

จำนวน 1,286 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างปกติวิสัย แล้วดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ดังนี้

3.1 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของลักษณะย่อยในแต่ละองค์ประกอบของมาตรวัด ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50 คัดเลือกข้อคำถามที่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้จำนวน 75 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามบุคลิกภาพขององค์ประกอบละ 15 ข้อ

3.2 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50 เพื่อตรวจสอบว่ามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยบุคลิกภาพทั้งห้าองค์ประกอบตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอรี่หรือไม่

ปกติวิสัยเป็นค่าสถิติที่ได้จากผลการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรเป้าหมาย และใช้ค่าสถิติบรรยายการแจกแจงคะแนนของกลุ่มปกติวิสัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปอร์เซนไทล์ และสเตโน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2548 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยการสุ่มอำเภอในจังหวัดลพบุรี สุ่มโรงเรียนในอำเภอที่สุ่มได้ สุ่มห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนจำแนกตามระดับชั้น และสุ่มนักเรียนจากห้องเรียนที่สุ่มได้ตามสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,286 คน

การสร้างปกติวิสัยและจัดทำมาตรวัดที่มีความเป็นมาตรฐาน

การสร้างปกติวิสัยของมาตรวัด โดยการหาปกติวิสัยจากคะแนนรวมของมาตรวัดทั้งฉบับของกลุ่มตัวอย่าง และแสดงผลในรูปคะแนนดิบเปรียบเทียบกับตำแหน่งเปอร์เซนไทล์และสเตโน

การจัดทำมาตรวัดที่มีความเป็นมาตรฐาน ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ตัวมาตรวัด ซึ่งจัดพิมพ์เป็นเล่ม มีปกหน้า ปกหลัง บนปกบอกชื่อแบบวัด หน้าถัดไปเป็นคำชี้แจงวิธีการตอบมาตรวัด ตัวอย่างการตอบมาตรวัด และตัวข้อสอบ ตามลำดับ ส่วนที่ 2 คู่มือมาตรวัด ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ จุดมุ่งหมายของมาตรวัด วิธีการสร้างมาตรวัด วิธีดำเนินการทดสอบ วิธีการตรวจให้คะแนน วิธีการตีความหมายคะแนน และวิธีการนำผลการทดสอบไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากแต่ละโรงเรียนที่มีนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 24 ธันวาคม 2548 ได้รับมาตรวัดคืนและสมบูรณ์ จำนวน 1,286 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิจัย

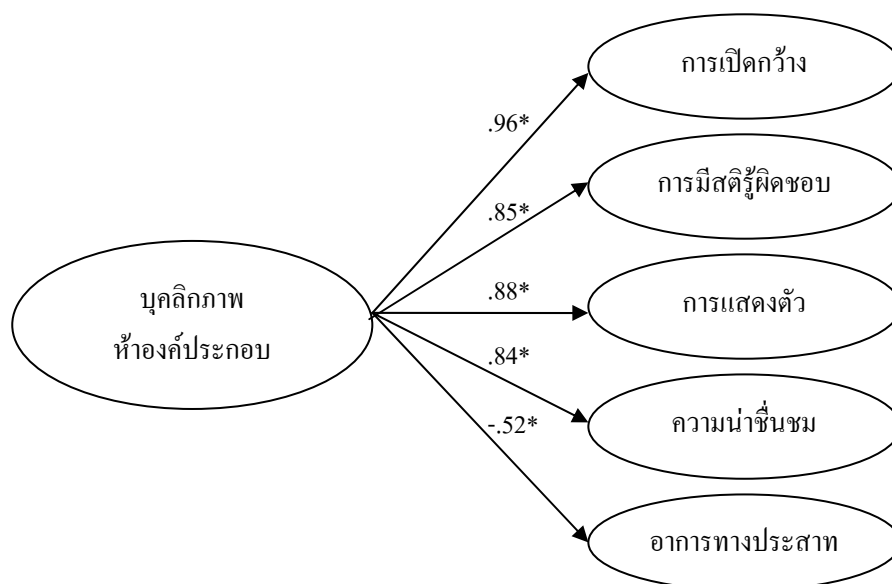
มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตาและแมคเคอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า ประกอบด้วยข้อคำถาม 75 ข้อ แบ่งออกเป็นองค์ประกอบละ 15 ข้อ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง จำนวน 15 ข้อ องค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบ จำนวน 15 ข้อ องค์ประกอบด้านการแสดงตัว จำนวน 15 ข้อ องค์ประกอบด้านความน่าชื่นชม จำนวน 15 ข้อ และองค์ประกอบด้านอาการทางประสาท จำนวน 15 ข้อ

ผลการตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่า ข้อคำถาม 75 ข้อ มีความตรงเชิงเนื้อหาหรือมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะมากกว่า .50 ทุกข้อ ด้านดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อปรากฏว่า ข้อคำถามในมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทั้ง 75 ข้อมีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์โดยมีค่าตั้งแต่ .23 – .61 จำแนกเป็นรายองค์ประกอบได้ดังนี้ องค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง ข้อคำถามมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .23 - .45 องค์ประกอบด้านการมีสติรู้ผิดชอบข้อคำถามมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .26 - .59 องค์ประกอบด้านการแสดงตัวข้อคำถามมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .23 - .51 องค์ประกอบด้านความน่าชื่นชมข้อคำถามมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .31 - .53 และองค์ประกอบด้านอาการทางประสาทข้อคำถามมีดัชนีอำนาจจำแนกตั้งแต่ .26 - .61

มาตรวัดทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในตามวิธีของครอนบาคเท่ากับ .85 จำแนกเป็นรายองค์ประกอบได้ดังนี้ ด้านการเปิดกว้าง .74 ด้านการมีสติรู้ผิดชอบ .83 ด้านการแสดงตัว .76 ด้านความน่าชื่นชม .80 และด้านอาการทางประสาท .84

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัด โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองโดยภาพรวม ปรากฏว่ามาตรวัดมีความตรงเชิงโครงสร้างตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (1376, $N = 1,286$) เท่ากับ 937.17, $p = 1.00$ และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .96 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized RMR) เท่ากับ .02 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00 เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบปรากฏว่า ด้านการเปิดกว้าง (15 ข้อ) ข้อคำถามทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .17 - .55 ด้านการมีสติรู้ผิดชอบ (15 ข้อ) ข้อคำถามทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .23 - .58 ด้านการแสดงตัว (15 ข้อ) ข้อคำถามทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .22 - .53 ด้านความน่าชื่นชม (15 ข้อ) ข้อคำถามทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .27 - .57 และ ด้านอาการทางประสาท (15 ข้อ) ข้อคำถามทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .14 - .69

ส่วนค่าน้ำหนักองค์ประกอบของทั้ง 5 องค์ประกอบในมาตรวัด ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด จำแนกตามองค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการเปิดกว้าง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .96 ด้านการมีสติรู้ผิดชอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .85 ด้านการแสดงตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .88 ด้านความน่าชื่นชม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84 และด้านอาการทางประสาท มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ -.52 แสดงว่ามาตรวัดบุคลิกภาพวัดได้ตรงตามโมเดล OCEAN ของคอสตาและแมคเคอร์ ดังภาพที่ 2

* $p < .05$

ภาพที่ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

ผลการสร้างปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสร้างปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพทั้งฉบับ ได้แบ่งเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาระดับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไว้ 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ผลปรากฏว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับสูง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 223 – 259 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 76.63 ขึ้นไป และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 7 – 9 นักเรียนที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับปานกลาง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 201 – 222 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 23.09 – 76.63 และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 4 – 6 นักเรียนที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบระดับต่ำ มีคะแนนดิบตั้งแต่ 153 – 200 คะแนน มีตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 0.04 – 23.08 และอยู่ในช่วงสเดโนไนท์ที่ 1 – 3 รวมทั้งได้จัดทำคู่มือการใช้มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย 4 ประเด็น คือ คุณภาพของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ปกติวิสัยของมาตรวัด การนำมาตราวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไปใช้ และการทำวิจัยต่อไป

คุณภาพของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาปรากฏว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะมีค่ามากกว่า .50 แสดงว่า ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ ซึ่งหมายถึง ข้อคำถามเหล่านั้นมีเนื้อหาตรงตามโมเดล OCEAN บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคอสตาและแมคเคอร์ และผลการวิเคราะห์ดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อปรากฏว่า ข้อคำถามในมาตรวัดมีดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .23 - .61 ซึ่งดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อคำถามที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป (สมพร สุทัศนีย์, 2545: 97) การที่ข้อคำถามของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทุกข้อมีดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อมากกว่า .20 แสดงว่า ข้อคำถามสามารถจำแนกผู้ที่มีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่แตกต่างกันได้

การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบทั้งฉบับ (75 ข้อ) ปรากฏว่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 ซึ่งถือว่าเป็นมาตรวัดที่มีความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะแบบวัดมาตรฐานควรมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ .80 ขึ้นไป (เสรี ชัดแจ้ง, 2544: 129) แสดงให้เห็นว่า มาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นมาตรวัดที่มีคุณภาพ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าความเที่ยงของมาตรวัดในแต่ละองค์ประกอบกับค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับ จะเห็นได้ว่าค่าความเที่ยงของมาตรวัดแต่ละองค์ประกอบมีค่าต่ำกว่าค่าความเที่ยงของมาตรวัดทั้งฉบับ เนื่องจากข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบมีจำนวนน้อยกว่าข้อคำถามของมาตรวัดทั้งฉบับ ทั้งนี้เพราะจำนวนข้อคำถามเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อค่าความเที่ยง และเมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงในแต่ละองค์ประกอบ ปรากฏว่า องค์ประกอบด้านการแสดงตัวและองค์ประกอบด้านการเปิดกว้าง มีค่าความเที่ยงน้อยกว่าองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อคำถามส่วนใหญ่ในสององค์ประกอบนี้ มีดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อต่ำกว่าดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อขององค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งดัชนีอำนาจจำแนกรายข้อเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อค่าความเที่ยงของแบบวัด (เสรี ชัดแจ้ง, 2544: 135-136)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพื่อตรวจสอบความตรงของข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ และจำนวนองค์ประกอบของมาตรวัดปรากฏว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทุกข้อ และน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ปรากฏว่ามีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่าเกณฑ์ (น้อยกว่า .30) ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากข้อคำถามนั้นใช้ข้อความที่มีความหมายกว้างเกินไปและไม่กระชับ อาจทำให้นักเรียนตอบข้อคำถามคลาดเคลื่อนจากสภาพความเป็นจริงไปบ้าง ส่งผลให้ข้อคำถามมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น

ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลองค์ประกอบของมาตรวัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 937.17; $p = 1.00$, GFI = .98, AGFI = .96, CFI = 1.00, RMR = .02, RMSEA = .00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับข้อเสนอของเสรี ชัดแจ้ง (2547: 30) เรื่องหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างโมเดลองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นั้นหมายถึงมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (75 ข้อ) สามารถวัดได้ตรงตามโมเดล OCEAN บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของคอสตาและแมคเกร

ปกติวิสัยของมาตรวัด

ผู้วิจัยได้พัฒนาให้มีมาตรฐานคะแนนโดยการสร้างปกติวิสัยของมาตรวัด จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชลบุรี จำนวน 1,286 คน ปกติวิสัยนี้สามารถเปรียบเทียบกับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของนักเรียนได้ โดยพิจารณาจากคะแนนดิบเทียบกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และสเตนไนน์ จำแนกบุคลิกภาพเป็น 3 ระดับ คือ บุคลิกภาพระดับสูง บุคลิกภาพระดับปานกลาง และบุคลิกภาพระดับต่ำ เมื่อครูนำมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไปทดสอบกับนักเรียน และนำผลการวัดมาเปรียบเทียบกับปกติวิสัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ก็จะทำให้ทราบระดับบุคลิกภาพของนักเรียน

ปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบนี้ ถือว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ เพราะมีความเป็นตัวแทน (Representativeness) และมีความทันสมัย (Recency) เวียร์สมาและเจอร์ส (Wiersma & Jurs, 1990: 94-96) กล่าวถึงความเป็นตัวแทนว่า ปกติวิสัยพิจารณาได้จากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้สร้างปกติวิสัยมาจากประชากรเป้าหมายหรือไม่ โดยทั่ว ๆ ไป จะพิจารณาในเรื่องขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งควรมีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะทำให้ค่าสถิติต่าง ๆ มีค่าคงที่ หมายความว่า ถ้าเพิ่มจำนวนตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกันเข้าไปในกลุ่มตัวอย่างอีก ค่าสถิติที่คำนวณได้ใหม่จะคล้ายคลึงกับค่าสถิติเดิม ในการสร้างมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างปกติวิสัยเป็นกลุ่มที่ได้มาโดยกระบวนการสุ่มจากประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,286 คน มีขนาดใหญ่พอที่จะทำให้ค่าสถิติคงที่ และมีลักษณะการแจกแจงของข้อมูลเป็นการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นจึงถือได้ว่าปกติวิสัยของมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเป็นตัวแทน เมื่อพิจารณาความทันสมัยของมาตรวัดถือว่ามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบมีความทันสมัย เพราะสร้างจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในการศึกษา 2548 นอกจากนี้ยังวิจัยจากต่างภาษาและต่างวัฒนธรรม สรุปตรงกันว่าลักษณะและโครงสร้างของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบสามารถอธิบายบุคลิกภาพโดยรวมของบุคคลได้ ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือวัยรุ่นผู้ใหญ่ และไม่พบองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากห้าองค์ประกอบนี้ (Costa & McCrae, 1997 cited in Engler, 2003: 309)

การนำมาตราวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไปใช้

นักวิจัยได้นำมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตราและแมคเคอร์ไปใช้ในการศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มคนต่าง ๆ การเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างช่วงอายุที่แตกต่างกัน และการศึกษาดัชนีที่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ การศึกษานักศึกษาของเด็กที่ช่วงอายุแตกต่างกัน โดยนำมาตราวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบตามแนวคิดของคอสตราและแมคเคอร์ไปใช้ในการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า การพัฒนาลักษณะของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบในแต่ละช่วงอายุนั้นมีความแตกต่างกัน (Donahue, 1994; Costa et al., 2000) แสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพของเด็กสามารถพัฒนาเปลี่ยนแปลงได้ คอสตราและคณะ (Costa et al., 2000) ยังได้ศึกษานักศึกษาของกลุ่มคนในทวีปยุโรปที่มีเชื้อชาติและวัฒนธรรมต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มคนที่มีเชื้อชาติและวัฒนธรรมแตกต่างกันมีการพัฒนาบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน แสดงว่าเชื้อชาติและวัฒนธรรมไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ส่วนการศึกษาถึงอิทธิพลของพันธุกรรมต่อบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ เจงและลิวส์ลีย์ (Jang & Livesley, 1996) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่แฝดพบว่า พันธุกรรมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ โดยมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบด้านการเปิดกว้างมากที่สุด รองลงมาคืออิทธิพลต่อองค์ประกอบด้านการแสดงตัว ด้านการมีสติรู้ผิดชอบ ด้านอาการทางประสาทและด้านความน่าชื่นชม ตามลำดับ

ในการศึกษาลักษณะของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรมแสวงหาความรู้ ไฮน์สตรอม (Heinstrom, 2003) พบว่า พฤติกรรมรูปแบบการแสวงหาความรู้ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับมิติทางบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ และบุคคลที่มีลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านแตกต่างกัน จะมีรูปแบบการแสวงหาความรู้ที่แตกต่างกัน เมื่อนำผลการวิจัยนี้มาประยุกต์กับนักเรียนแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันจะใช้วิธีการในการเรียน การแสวงหาความรู้ และมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกัน ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การทดสอบบุคลิกภาพของนักเรียนเป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำผลมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลต่อไป

นอกจากนี้ครูผู้สอนสามารถนำผลการวัดบุคลิกภาพของนักเรียนมาเป็นเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่อาจจะมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมบางด้าน และอาจนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล หรืออาจนำไปเป็นข้อมูลในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาด้านการปรับตัวหรือปัญหาทางอารมณ์เมื่อเผชิญกับความเครียด งานวิจัยที่ศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบต่อวิธีเผชิญความเครียด (O'Brien & DeLongis, 1996) ได้ข้อค้นพบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทสูง ใช้วิธีเผชิญความเครียดโดยวิธีการมุ่งแก้ไขปัญหาลดกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านอาการทางประสาทต่ำ ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการแสดงตัวสูง จะใช้วิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านการเปิดกว้างสูงมีวิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ และผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านความน่าชื่นชมสูงมีวิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหา

การทำวิจัยต่อไป

เนื่องจากมาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มุ่งวัดบุคลิกภาพในภาพรวม ดังนั้นจึงอาจจะศึกษาบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของนักเรียนโดยการศึกษาเจาะลึกเป็นรายองค์ประกอบ เพื่อให้สามารถตรวจสอบบุคลิกภาพในแต่ละด้านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อาจมีการพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบเฉพาะกลุ่ม เช่น วิจัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษา เป็นต้น หาคติวิสัยของมาตรวัดและเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างปคติวิสัยของบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของแต่ละกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์จิรา มั่นตะพงษ์. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจิตร อาวะกุล. (2545). *พัฒนาบุคลิกภาพเทคนิคและวิธีการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สกนธ์ อากาภรณ์กุล. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพตามทฤษฎีห้าองค์ประกอบ (The big five) กับความพึงพอใจในงาน: กรณีศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสิ่งทอแห่งหนึ่ง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมพร สุทัศน์, ม.ร.ว. (2545). *การทดสอบทางจิตวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี ชัดแจ้ง. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสรี ชัดแจ้ง. (2547). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน*. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 2(1), 15-40.
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). *Revised NEO personality inventory (NEO PI-R) and NEO five-factor inventory (NEO-FFI): Professional manual*. Odessa: Psychological Assessment Resources.
- Costa, P. T., McCrae, R. R., Ostendorf, F., Angleitner, A., Hrebickova, M., Avia, M. D., Sanz, J., Kusdil, M. E., Woodfield, R., Saunders, P. R., & Smith, P. B. (2000). Nature over nurture: Temperament, personality, and life span development. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78(1), 173-186.
- Donahue, E.M. (1994). Do children use the big five, too? Content and structural form in personality description. *Journal of Personality*. 62(1), 45-65.
- Engler, B. (2003). *Personality theories: An introduction* (6th ed.). New York: Houghton/Mifflin.
- Heinstrom, J. (2003). Five personality dimensions and their influence on information behaviour. *Journal of Information Research*, 9(1), Retrieved August 28, 2004, from [http:// informationr.net/ir/9-1/ paper165.html](http://informationr.net/ir/9-1/paper165.html).
- Jang, K.L. & Livesley, W.J. (1996). Heritability of the big five personality dimensions and their facets: A twin study. *Journal of Personality*. 64(3), 579-589.

- O' Brien, T. B., & DeLongis, A. (1996). The interactional context of problem-, emotion-, and relationship- focused coping: The role of the big five personality factors. *Journal of Personality*, 6(4), 775-813.
- Ryckman, R. M. (1997). *Theories of personality*. (6th ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/ Cole.
- Saucier, G., & Goldberg, L.R. (1998). What is beyond the big five?. *Journal of Personality*. 66(2), 495-524.
- Wiersma, W., & Jurs, S.G. (1990). *Educational measurement and testing*. (2 nd ed.). Boston: Allyn & Bacon.